

Västkärr - från torvmyr till fågeleldorado

Den i Sverige mycket sällsynta mindre gulbenan har iakttagits på Västkärr. (Fotot taget av författaren vid annat tillfälle)

Nya kunskaper och erfarenheter framkommer ständigt som gör att vi får revidera våra tidigare uppfattningar och attityder om hur vi använder mark och vatten. Ett exempel är Västkärr vid Skagershultamossen utanför Örebro - där har Sydkraft Mälardalen avslutat sin torvutvinning på en del av tåkten och låtit vatten fylla den gamla tåkten - naturen har sedan gjort sitt.

Det har blivit ett eldorado för fågel - under våren 2000 har ett stort antal mycket sällsynta fågelarter observerats som svarthalsad dopping, svart stork, svarthakad buskskvätta och ängshök.

Rekordet slogs dock när en mindre gulbena uppträdde vid Västkärr under några dagar av maj, det är en fågel som i vanliga fall häckar på andra sidan Atlanten och endast mycket sällsynt observeras i Europa och i Sverige.

Rikslarm utgick och det nyuppförda fågeltornet fylldes med förväntansfulla fågelskådare.

Detta tillför onekligen ett nytt

perspektiv på torvutvinning - från att tidigare ha setts som en aktivitet som raderar ut värdefulla myrar och våtmarker kan torvskörd ses som en återskapare av våtmarker. Enkelt uttryckt kan man se det som att man för tillbaka våtmarken några tusen år innan torvbildningen fått riktigt fäste och det blev en torvmyr.

Orsaken till detta är självfallet den nya tekniken för torvutvinning som gör att man numera pressar eller fräser upp torven likt en osthyvel och inte som tidigare gräver upp djupa gravar.

All efterbehandling av våtmarker behöver inte bli lika bra som Västkärr. Ett alternativ till att skapa en våtmark kan vara att efterbehandla till produktiv skogsmark. Självklart består också naturen av annat än fåglar - det finns ju andra aspekter på den biologiska mångfalden.

Kända fågelsjöar som Angarn, Kvismaren och Hjälstaviken är exempel på sjöar som upplevt ett enormt lyft efter det att de fått en duvning som onekligheten har vissa likheter med torvutvinning.

Det gäller ju för övrigt också de maskiner som används.

Från att ha varit ganska triviala lokaler under stark försurning och igenväxning har de genom människans hand kunnat öppnas upp och ånyo bli alldeles utmärkte fågellokaler och därmed också medverka till att öka den biologiska mångfalden.

Den svenska lagstiftningen skapar goda förutsättningar att få till stånd en bra efterbehandling av våtmarker efter torvskörd.

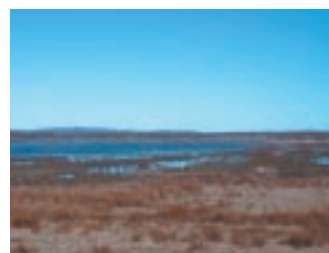
Företagen måste för att få tillstånd ställa en ekonomisk säkerhet som kan finansiera efterbehandlingen. Själva efterbehandlingen sker sedan i samråd med

markägaren, länsstyrelsen och kommunen. Det är självfallet också viktigt att få råd från lokala naturvårdsföreningar och ornitologiska organisationer.

Betänk också att torven från Västkärr har ersatt hela 70 000 ton fossilt kol, mao värme för cirka 2000 villor under 10 år.

Från torvbranschens sida tycker vi att detta är viktiga frågor att beakta när man bedömer en hållbar torvutvinning. Västkärr utanför Örebro är med andra ord värt ett besök när Ni har vägarna förbi!

*Magnus Brandel VD
Svenska Torvproducentföreningen*

Västkärr

Två slutskördade torvmyrar som blivit mycket eftertraktade naturmiljöer i ett annars hårt brukat slättlandskap.

Porlamossen